

Amerikas Opdagelse.

Geografisk Tidsskrift, Bind 27 (1924)

Link til pdf:

http://img.kb.dk/tidsskriftdk/pdf/gto/gto_0027-PDF/gto_0027_68913.pdf

Link til website:

<http://tidsskrift.dk/visning.jsp?markup=&print=no&id=68913>

pdf genereret den : 22/5-2008

Amerikas Opdagelse.

Blandt de mere end 80 Foredrag, som holdtes paa den nu afsluttede Amerikanistkongres i Gøteborg har intet udenfor Fagmændenes snævrere Kreds vakt saa stor Opmærksomhed som Overbibliothekar Sofus Larsens Meddelelse om Amerikas Opdagelse ca. 20 Aar før Columbus ved en dansk Søfarer.

Hovedkilden hertil er en Globus fra 1537, udført af Gemma Frisius og Gerhard Mercator, hvor der i Labrador foruden en Del portugisiske Stednavne et Sted findes en Bemærkning om, at hertil kom den danske Lods Johannes Skolvus omtrent i Aaret 1476. Af for-

skellige andre Kilder synes at fremgaa, at det har drejet sig om en Ekspedition, som paa Opfordring af den portugisiske Konge var sat i Værk for at finde Søvejen til Indien fra Grønland. Overbibliothekaren har allerede publiceret Afhandlinger om dette Emne 1919 i Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie og 1922 i Geografisk Tidsskrift, og der ventes en ny Publikation, som indeholder de samlede Resultater af Dr. Larsens Studier paa dette Omraade.

M. Vahl,
Professor ved Universitetet.

»Dana«s Togt til det nordlige Atlanterhav.

Den 19. August 1924 kom Havundersøgelsesskibet „Dana“ tilbage til København og afsluttede dermed et 4 Maaneders Togt i det nordlige Atlanterhav.

Togtet begyndte 26. April, og dets Hovedopgave var at udføre de Arbejder ved Færøerne og Island, som paahviler den danske Kommission for Havundersøgelser ifølge det Program, som det Internationale Havundersøgelsesraad vedtog paa sit Møde i Paris sidste Oktober.

Expeditionens Leder var Direktør, Dr. Johs. Schmidt, og følgende Videnskabsmænd var Deltagere: Skibslæge N. C. Andersen (Hydrograf), stud. mag. A. Bruun (biologisk Assistent), mag. sc. P. Jespersen (Planktolog) og mag. sc. A. V. Taaning (Fiskeribiolog). Desuden deltog den islandske Fiskerikonsulent, cand. mag. Bjarni Sæmundsson, i Togtet under Island og Færøerne. „Dana“s Fører var — ligesom paa den store Expedition til Troperne i 1921—22 — Kaptajn G. Hansen.

Den første Halvdel af Maj var „Dana“ — i Samarbejde med den skotske Havundersøgelsesdamper „Explorer“ — beskæftiget med hydrografiske Undersøgelser af den atlantiske Strøm („Golfstrømmen“) i Færøkanalen (Farvandet mellem Færøerne og Skotland—Shetland). Slutningen af Maj blev anvendt til at foretage hydrografiske og biologiske Undersøgelser i de fleste færøske Fjorde. Forinden transporterede „Da-

na“ et Parti levende Hummere fra Ørknøerne til Færøerne, hvor der ikke findes Hummer. De blev udsat i Vaag Fjord paa Suderø, den sydligste af Øerne.

I to Maaneder, fra 1. Juni til 1. August, arbejdede „Dana“ ved Island, der som bekendt er et af de vigtigste Omraader i det nordlige Atlanterhav for det internationale Fiskeri, og hvor bl. a. de færøske Fiskere har deres Hovederhverv.

Under to Omsejlinger af Island blev der udført et meget stort Antal Undersøgelser. Til at begynde med var det især Yngelen (Æggene og Larverne) af de 5 økonomisk vigtigste Fiskearter (Torsk, Kuller, Rødspætte, Helleflynder, Sild) og dens Afhængighed af Temperatur- og Strømforholdene i Islandshavet, som var Genstand for Undersøgelse. Senere gjorde „Dana“ et stort Antal Fiskeforsøg med Langliner og Trawl til Oplysning om Fiskemængden ved Islands forskellige Kyster. Blandt disse Forsøg er der særlig Grund til at nævne en Række Forsøgs-Trawlinger med en lille (50 Fods) Bundtrawl, som foretoges dels udenfor Søterritoriet, dels indenfor dette, hvor Trawling er forbudt. Forsøgene viste med stor Tydelighed, at Fiskemængden er meget større inde paa Territoriet end udenfor dette. Exempelvis kan nævnes, at Udbyttet af store Rødspætter „pr. Trawltime“ var henholdsvis 14,5 og 107. Betydningen af Forbudet